

## Besluit

**Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding hbo-bachelor Docent Muziek van de Hogeschool der Kunsten Den Haag en tot het toekennen van het bijzonder kenmerk Artistieke focus**

### Gegevens

datum	Naam instelling	:	Hogeschool der Kunsten Den Haag
28 februari 2017	Naam opleiding	:	hbo-bachelor Docent Muziek (240 EC)
onderwerp	Datum aanvraag	:	14 september 2016
Definitief besluit	Graad opleiding	:	Bachelor of Education
accreditatie hbo-ba	Variant opleiding	:	voltijd
Docent Muziek van de	Locatie opleiding	:	Den Haag
Hogeschool der Kunsten	Datum goedkeuren	:	
Den Haag	panel	:	21 maart 2016
(005059)	Datum locatiebezoek	:	17 en 18 juni 2016
uw kenmerk	Datum visitatierapport	:	augustus 2016
HvdM/ao/16.097	Instellingsstoets kwaliteitszorg	:	ja, positief besluit van 26 maart 2014
ons kenmerk			

NVAO/20170343/LL

### Beoordelingskaders

bijlagen	Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2014, nr 2
2	36791), inclusief het kader voor toekenning van een bijzonder kenmerk.

### Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding goed heeft bevonden en positief heeft geadviseerd tot toekenning van het bijzonder kenmerk Artistieke focus.

### Advies van het visitatiepanel

*Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel.*

In juni 2016 is de bestaande hbo-bacheloropleiding Docent Muziek van het Koninklijk Conservatorium van de Hogeschool der Kunsten Den Haag bezocht door een visitatiepanel. Deze vierjarige docentenopleiding wordt in voltijd aangeboden. Het panel beoordeelt de opleiding als goed.

### Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De opleiding ontvangt voor standaard 1 het oordeel goed. De opleiding Docent Muziek beoogt studenten op te leiden voor de volle breedte van het onderwijsveld. Hieronder vallen

Pagina 2 van 7 het onderwijs van basisonderwijs tot hoger beroepsonderwijs, het speciaal onderwijs, instellingen voor kunstzinnige vorming en amateurkunst, steunfuncties en onderwijsbegeleidingsdiensten. De grens tussen waar afgestudeerden Docent Muziek en afgestudeerden Muziek terecht komen vervaagt, waardoor studenten voorbereid moeten worden op een hybride beroepspraktijk.

De opleiding volgt het landelijke competentieprofiel uit de Kennisbasis docent muziek, waarin naast de bekwaamheidseisen van de Onderwijscoöperatie ook de Dublin descriptoren voor de bachelor zijn verwerkt. Dit profiel sluit aan bij de actuele beroepsontwikkelingen, waarvan de opleiding via haar uitstekende netwerk goed op de hoogte is. *De opleiding profileert zich met een focus op de professionele, artistieke ontwikkeling van de student, waardoor studenten niet alleen kunnen lesgeven over muziek, maar vooral dóór muziek.*

#### *Standaard 2: Onderwijsleeromgeving*

De opleiding ontvangt voor standaard 2 het oordeel goed. Het curriculum van de opleiding Docent Muziek is opgebouwd uit drie sectoren, waarin praktische vaardigheden, kennis, onderwijskundige en onderzoekvaardigheden aan bod komen. De vakken in de praktische sector zijn erop gericht om studenten te trainen in musicervaardigheden. Studenten krijgen gedurende de hele studie les in het hoofdinstrument. De algemene theoretische vorming van de studenten wordt direct gekoppeld aan de praktijk. De vakken uit de onderwijskundige sector sluiten ook direct aan op de praktijk. Het centrale vak wordt gevormd door Methodiek om het handwerk van de muziekdocent te leren.

Studenten lopen in alle jaren van de studie stage. In het eerste jaar is de stage oriënterend van aard. In het tweede jaar zijn er twee lintstages in de onderbouw van het voortgezet onderwijs. In het derde jaar zijn de stage en het vak methodiek samengebracht in didactiek op de werkvloer. Studenten werken en leren bij de docent Methodiek in de lessen in het primair en voortgezet onderwijs.

De opleiding heeft twee leerlijnen gecreëerd om het muziekpedagogisch bewustzijn van studenten te ontwikkelen: reflectie en onderzoek. Aan het begin van de propedeuse schrijven studenten hun droom op en aan het eind het Muziekpedagogisch Credo met hun visie op het toekomstig beroep. *Het derde jaar wordt afgesloten met het tweede Muziekpedagogisch Credo.* Op het gebied van onderzoeksvaardigheden richt de opleiding zich op basale vaardigheden observeren, interviewen, het gebruiken van literatuur en het presenteren van bevindingen.

Een belangrijk onderdeel van het curriculum zijn de projecten. The Case wordt jaarlijks georganiseerd, een theaterproductie die drie weken in beslag neemt. Elk jaar is er ook een Koorproject en vindt de Cultreis plaats.

De opleiding Docent Muziek heeft een goede en samenhangende onderwijsleeromgeving gecreëerd. De docenten zijn prima gekwalificeerd en uitstekend toegerust voor hun taak. Tijdens de gesprekken maakten de docenten een overtuigende en betrokken indruk, en zij ondersteunen de profilering van de opleiding (artistieke focus) volledig. De profilering komt ook in het programma goed tot uitdrukking. Alumni en studenten zijn zeer positief over het hoge artistieke niveau dat zij in hun hoofdinstrument bereiken, waardoor zij overtuigend voor de klas staan, maar daarnaast ook actief als musicus kunnen zijn.

De opleiding ontvangt voor standaard 3 het oordeel voldoende. Het panel stelt vast dat de opleiding een degelijk toetsstelsel heeft ontwikkeld. De discussies van de afgelopen jaren hebben geresulteerd in duidelijkere beoordelingscriteria, al kunnen die volgens het panel nog explicieter en consistent worden geformuleerd, zodat voor studenten helder is waar het cijfer op is gebaseerd.

Het panel is tevreden over de wijze waarop de opleiding waarborgt dat de beoordelingen betrouwbaar en valide zijn. Commissies van examinatoren komen na overleg tot een intersubjectief oordeel. Doordat bij twee van de drie examenonderdelen een externe deskundige mee beoordeelt, wordt de betrouwbaarheid volgens het panel versterkt. Ook leden van de examencommissie wonen diverse (tussentijdse) examens bij. Het panel vraagt wel aandacht voor een evenwichtige samenstelling van de examencommissies, zodat studenten vergelijkbare feedback en beoordelingen krijgen.

#### *Standaard 4: Gerealiseerde eindkwalificaties*

De opleiding ontvangt voor standaard 4 het oordeel goed. Het panel is positief over het niveau dat de afgestudeerden bereiken. Zij beheersen de beoogde eindkwalificaties. Afgestudeerden laten zien dat zij goed voorbereid zijn op de gemengde beroepspraktijk. Het panel is van mening dat de opleiding goede muziekdocenten aflevert.

#### **Advies van het visitatiepanel over het bijzondere kenmerk**

*Bijzonder kenmerk: Artistieke focus*

##### *Criterium 1: Onderscheidend karakter*

De opleiding voldoet aan criterium 1. In de visie van de opleiding is artistiekheid één van de drie elementen, naast verbinden en de keuze voor een eigen profiel, waarop de opleiding is gestoeld. Met artistiekheid als uitgangspunt wil de opleiding bereiken dat de docent muziek van de toekomst over specifieke competenties beschikt. Hij moet kunnen terugvallen op een muzikale en artistieke basis, en muzikale/artistieke beslissingen kunnen nemen voor muzikale educatieve activiteiten. Muzikaliteit en artistiekheid zijn daarom in alle drie de sectoren van het studieprogramma opgenomen: musiceervakken, theoretische vakken en onderwijskundige vakken.

Uit vergelijkingen met andere opleidingen blijkt dat de opleiding van het Koninklijk Conservatorium meer gewicht geeft aan musiceervakken en projecten (95 EC tegen 52 tot 83), en aan het hoofdinstrument (34 EC tegen 8 tot 29, NB Maastricht heeft geen hoofdinstrument).

Met de keuze voor de artistieke focus sluit de opleiding aan bij de speerpunten van het Koninklijk Conservatorium.

##### *Criterium 2: Eindkwalificaties, programma, toetsing en realisatie van het niveau*

De opleiding voldoet aan criterium 2. De opleiding heeft de artistieke competentie uit het landelijk competentieprofiel nader uitgewerkt in: "het vermogen om in alle beroepssituaties (Docent Muziek) creatief en muzikaal verantwoord te opereren.

- De Docent Muziek zal bij het voorbereiden en uitvoeren van activiteiten altijd het hoogst denkbare muzikale/kunstzinnige niveau nastreven, ook in onverwachte situaties, en
- Altijd zijn eigen muzikale/kunstzinnige potenties en die van leerlingen aanspreken".

Pagina 4 van 7 Aan deze competentie geeft de opleiding invulling door zowel de ambachtelijke training (van zowel uitvoerder als schepper) als de reflectieve training (van zowel de persoonlijke ontwikkeling als de transfer naar de educatieve praktijk) in het curriculum naar voren laten komen. Studenten krijgen gedurende vier jaar les op het hoofdinstrument en elk jaar zijn er diverse momenten waarop studenten op het podium staan (voorspeelavonden, The Case e.d.). De reflectie van de student moet transfer naar de praktijk mogelijk maken.

De docenten zijn uitstekend gekwalificeerd om studenten naar het hoge artistieke niveau te begeleiden. Docenten bespreken met de student zijn voortgang op muzikaal-artistiek gebied en leggen die vast in een formulier dat daarmee als reflectie-instrument werkt. Bij examens wordt dit formulier erbij genomen en verder ingevuld.

De artistieke focus is overtuigend terug te vinden in de openbare recitals. Een van de drie onderdelen waarmee studenten de opleiding afronden.

*Criterion 3: Het belang van het bijzondere kenmerk*

De opleiding voldoet aan criterium 3. Het Koninklijk Conservatorium streeft naar hoge artistieke kwaliteit. Hier sluit de visie met de nadruk op artistieke focus van de opleiding Docent Muziek op aan. De opleiding wil dat studenten bevlogen van muziek raken en deze passie over kunnen brengen op anderen. Een doel dat wordt onderschreven door studenten en alumni. Eén alumnus formuleerde het als volgt. Artisticiteit leer je alleen gedurende de opleiding en is niet eenvoudig na te scholen. Veel andere zaken kun je in je opleiding missen en later bijspijkeren.

Pagina 5 van 7 **Besluit**

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Hogeschool der Kunsten Den Haag te Den Haag in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 30 januari 2017 naar voren te brengen. Bij e-mail van 14 februari 2017 heeft de instelling laten weten geen opmerkingen te hebben.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de hbo-bachelor Docent Muziek (240 EC; variant: voltijd; locatie: Den Haag) van de Hogeschool der Kunsten Den Haag te Den Haag en tot het toekennen van het bijzonder kwaliteitskenmerk "Artistieke focus" aan de opleiding hbo-bachelor Docent Muziek van de Hogeschool der Kunsten Den Haag te Den Haag. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als goed.

Dit besluit treedt in werking op 28 februari 2017 en is van kracht tot en met 27 februari 2023.

Den Haag, 28 februari 2017

De NVAO  
Voor deze:

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'R' followed by a horizontal line that extends to the right and ends in a small arrowhead.

drs. R.P. Zevenbergen  
(bestuurder)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
<b>1. Beoogde eindkwalificaties</b>	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.	<b>Goed</b>
<b>2. Onderwijsleeromgeving</b>	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.	<b>Goed</b>
<b>3. Toetsing</b>	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.	<b>Voldoende</b>
<b>4. Gerealiseerde eindkwalificaties</b>	De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	<b>Goed</b>
<b>Eindoordeel</b>		<b>Goed</b>

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende, voldoende, goed of excellent. Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
<b>Bijzonder (kwaliteits)kenmerk Artistieke focus</b>	Onderscheidend karakter	<b>Voldoende</b>
	Concretisering	<b>Voldoende</b>
	Relevantie	<b>Voldoende</b>
<b>Beoordeling BKK</b>	Eindoordeel	<b>Positief</b>

- Ing. R. Ploeg, (voorzitter) is opleidingshoofd, kerndocent, docent methodiekdidactiek, ensemble- en gitaarbegeleiding en arrangeren bij de hbo-bacheloropleiding Docent Muziek aan Hogeschool Leiden;
- Dr. P.J. Teune, (lid) is tot 2015 werkzaam geweest als consultant curriculum ontwikkeling bij Fontys Hogescholen;
- Drs. A.P.M. Wevers, (lid) was tot 2010 voorzitter van de centrale directie en college van bestuur van Scholengroep Pontes; waarna hij onder meer voorzitter is geweest van de verkenningscommissie Kunstvakken in de tweede fase en adviseur bij de muzische afdeling van Scholengemeenschap 't Rijks in Bergen op Zoom in samenwerking met het Koninklijk Conservatorium in Antwerpen;
- R.J. Schoonbeek, (lid) is dirigent van het Theaterkoor Dario Fo en medeoprichter en muzikaal leider van de stichting Kwekers in de kunst;
- D. van den Boomen, (student-lid) volgt de hbo-bacheloropleiding Docent Muziek aan het Conservatorium van Amsterdam, Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten.

Het panel werd ondersteund door P. Göbel, secretaris (gecertificeerd).